

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Соня Георгиева Хинкова,
НБУ, департамент „Политически науки”,
3.3 Политически науки, научна специалност Политология

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност 05.11.02 „Политология (Външна политика и международни отношения)* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Стоян Василев Стоянов**
Тема на дисертационния труд: *Приложимост на анализа на конкурентни хипотези и процеса на аналитично йерархиране при подпомагане вземането на политически решения*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 540/02.03.2020 на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *катедра* Международни отношения, *факултет* Международна икономика и политика на УНСС по *научна специалност 05.11.02* Политология съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 588 /22. 03.2019 Обучението е осъществено в *редовна* форма през периода 2019 - 2022.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд има удачно избрана структура, която позволява последователно и логично извеждане на достатъчно аргументи за утвърждаване на изследователската теза. Дисертацията на г-н Стоянов е с обем от 234 стр. и се състои от увод, изложение в три глави, заключение, приложения и списък на използваните източници, вкл. 13 таблици и 38 фигури. Съдържанието на всяка от главите е разпределено в отделни раздели и успешно поставя определени акценти.

Актуалността на темата е безспорна, защото интерпретира мястото и значимостта на специфична експертна общност (разузнавателните служби) в

ежедневната практика и устойчивите процеси на вземане на решения на ниво държава като субект на международните отношения.

Целта на изследването – да сравни предимствата и ограниченията на два от методите за разузнавателен и многокритериален анализ – е интегрирана изцяло в структурата и добре реализирана в изследването. Изследователските задачи са логично формулирани, улесняват изследователската цел и са осъществени успешно.

Обектът на изследване е формулиран прецизно и е ясно центриран в конкретни измерения – подпомагането на процеса на вземане на решения чрез информационно и аналитично осигуряване чрез службите за разузнаване и сигурност.

Предметът на изследване в дисертацията на г-н Стоянов е формулиран така, че да обслужи неговото изследване и определено успешно да изведе съчетаването на два метода за разузнавателен и многокритериален анализ (Анализ на конкурентни хипотези (АКХ) и Процес на аналитично йерархиране (ПАЙ)), приложени към конкретен казус - използване на хибридни подходи срещу Република България.

Основната теза на дисертационния труд е успешно аргументирана и чрез цялостното изследване е доказано, че съчетаването на два от методите за разузнавателен и многокритериален анализ - АКХ и ПАЙ, могат да подобрят значително информационните продукти на службите за разузнаване и сигурност, а в резултат и да подпомагат вземането на политически решения в сферата на националната сигурност.

Използваната литература включва 311 източника на български, английски, немски, френски и руски език, сред които монографии, студии, статии, нормативни документи и интернет публикации.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Един от съществените научни резултати на дисертацията на г-н Стоянов е успешното систематизиране и представяне на основните характеристики и съвременните предизвикателства в процеса на вземане на политически решения – през конкретен казус (България). Тези акценти са разгледани коректно и определено открояват авторска гледна точка. Дисертационният труд съдържа и прецизиране на специфични понятия, характерни за работата на разузнавателните служби. Определено добър научен резултат е постигнат при сравнителния анализ на методите АКХ и ПАЙ, чрез открояване на техните силни страни и ограничения, както и на възможностите за използването им – самостоятелно и в комбинация.

Силен научно-приложен резултат се съдържа във формулиране на обхвата и изготвянето на методология на изследване чрез използване на АКХ, самостоятелно и в комбинация с ПАЙ, както и идентифицирането и оценяването на основните източници на „хибридни“ подходи и действия срещу Република България. В контекста на научна приложимост е особено ценно провеждането на самостоятелно емпирично изследване чрез използване на дискусии и попълване на анкетни карти за прилагането на двата анализирани метода от две групи от специалисти, работещи в различни сфери, без пряка връзка между тях. Научно-приложните резултати на дисертацията се подсилват от анализи и обобщението на емпиричното изследване и особено от формулиране на изводи и препоръки.

Методологията на изследването е успешно избрана, защото доброто съчетаване на сравнителен анализ с авторов модел за изследване и прилагането към конкретен казус позволява да се оценят съответствията и несъответствията между аргументи

(доказателства) и хипотези при използването на конкретен инструментариум от службите за разузнаване и сигурност. Чрез подходящата методология, избрана и приложена от докторанта, става възможно успешното реализиране на поставените цели на изследването и на свързаните с тях задачи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В справката, приложена към Автореферата са отбелязани 5 приноса, които са основателни. Чрез тях се откроява умението на докторанта да систематизира същностна информация и да даде свой принос за практическата приложимост на подходите, които анализира. Самото изследване също дава достатъчно основание да се приемат посочените приноси. Чрез тях се открояват реалните постижения на дисертационния труд на г-н Стоянов, а именно – нов предмет на изследване; авторов модел на комбинирано използване на два метода за анализ на информация и вземане на решения в сферата на сигурността, както и самостоятелно емпирично изследване. Определено приносен елемент се съдържа и в представянето на практически приложими идеи, с които може да се подобри информационното осигуряване на процеса на вземане на политически решения.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът има пет публикации, две от които са под печат. Три от тях са на английски език и две на български. Публикациите анализират съществени проблеми в сферата на сигурността, обвързани са темата на дисертационния труд и са напълно достатъчни, за да покрият академичните изисвания.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря напълно на академичните изисквания и успешно представя дисертацията на г-н Стоянов. Съдържа необходимата справка за приносите и за публикациите на докторанта Стоян Стоянов.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

В Заключението присъства силно подчертан оценъчен елемент относно задачите на дисертационния труд.

8. Заключение

Убедено изразявам положително становище („да“) за присъждане на ОНС „доктор“ на Стоян Василев Стоянов по Научна специалност 05.11.02 „Политология“ (Външна политика и международни отношения).

17 април 2020 г.
София

доц. д-р Соня Хинкова